

Titel: Lingvistik og literaturvidenskab, [HWF] 007-0020

Citation: "Lingvistik og literaturvidenskab, [HWF] 007-0020", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_007-shoot-wacc-2013_0058_007_HWF_0020_p1_bP0_TB00008/facsimile.pdf (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Lingvistik og litteraturvidenskab

I foredraget vil jeg forsøge at lægge op til en discussion af forholdet mellem de to i titlen nævnte fag. Forudsætningen for en rimelig diskussion er, at problematikken ikke tages en bloc, jeg vil derfor forsøge at placere de områder, hvor der kan siges at være ligheder, emnefællesskab eller muligheder for indbyrdes hjælp. I denne forbindelse vil jeg i sidste halvdel af foredraget omtale en af de bøger, der er mest relevant for problematikken og som i øvrigt for mig at se også for de to fag taget hver for sig må være væsentlig, nemlig Greimas' Sémantique structurale.

Spørgsmålet om forholdet mellem forskellige videnskaber rummer allerede i sin mest abstrakte formulering nogle væsentlige problemer, der kan knyttes til spørgsmålet om emnernes autonomi og konstitueringen af selvstændige videnskaber. Vi kan her spørge, i hvilken grad forskningen bestemmes af strategi, af videnskabs-"ideologi" og den almindelige kulturopfattelse på den ene side overfor emnets faktiske funktion på den anden side. I hvor høj grad er billedet af "emnet selv" bestemt i eks af forskningens strategiske problemer? I denne sammenhæng vil jeg se det følgende forsøg på at skelne mellem de to videnskaber: "Dans la linguistique, la condition nécessaire pour analyser une langue est de la comprendre... cela signifie qu'avant d'analyser une oeuvre littéraire, il faut la comprendre, et ce qui est banalité par rapport à une langue (car on a presque toujours des informants qui la comprennent) devient problème fondamental pour l'analyse littéraire." (Tooby: Immanence et structure, 205). Jeg mener ikke dette er galt i den sammenhæng det står, men der kan også tænkes andre synspunkter, hvorfra den daglige sprogbrug ikke er helt så gennemsigtig, hvor forståelses-problemet ikke længere er banalt. Et andet spørgsmål, der kan strejfe i denne sammenhæng: hvordan opstår egentlig nye synsår i en videnskab, det er formentlig ikke tilfældigt, at mange nybrud i videnskabshistorien er præget af skift i terminologisk metaforik. Spiller selve dette skift en rolle for ændringen af tænke måden?

Forlader vi dette abstrakte, så at sige videnskabs-sociologiske, synspunkt, kan vi - idet jeg i foredraget tænker på den strukturelle lingvistik - spørge om litteraturvidenskaben kan/bør være strukturel, således at selve de generelle træk i lingvistikken - det der konstituerer den som strukturalistisk - kan tænkes at